

by děti chránil a je vychovával. Vykonávati moc otcovskou není pouhým právem otcovým, nýbrž spíše jeho povinností. Důsledkem moci otcovské a povinnosti otcovy, dítě vychovávat, jest povinnost dítěte, jíti za otcem do jeho bydliště. Jako nárok otcův, by dítě sdílelo s ním společnou domácnost, tak jest i povinnost dítěte, jíti za otcem do jeho obydlí, stanovena jen se zřetelem na dobro dítěte a sahá tak daleko, pokud to vyžaduje jeho zájem. Nemůže tedy ani otec nabýti práva, by přinutil dítě, sdíleti jeho domácnost, bylo-li by to dítěti ku škodě, ani dítě práva zdržovati se mimo dům otcovský, nečiní-li to jeho zájem nutným. Podle § 11 odstavec druhý nesp. říz. lze přihlížeti k opožděné stížnosti, když učiněná opatření lze ještě změnit bez újmy třetí osoby. Rekursní soud nařídil, by nezletilá Justina Z-ová byla dána pod ochranu a dozor své tety Justiny H-ové. Jak řečeno, nemohl tímto opatřením nikdo nějakého práva nabýti, kdyby opatření to bylo nezletilé ku škodě. Kdyby tomu tak bylo, bylo tedy lze je měnit bez újmy třetí osoby. Otázku však, zda zmíněné opatření jest ku škodě nezletilé, nelze řešiti, aniž by se zkoumalo meritum věci, a toto lze zkoumati jen, je-li stížnost přípustna.

Čís. 1597.

Za podklad rozluky manželství nestačí usnesení rozvodového soudu, jímž schválen smír, ohledně nezletilých dětí, nebylo však vysloveno, že se povoluje dobrovolný rozvod manželství. Vadu lze odčinit dodatečným výrokem rozvodového soudu, působícím nazpět.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1922, R I 357/22.)

Za řízení o žalobě o rozvod manželství od stolu a lože uzavřeli manželé smír, dle jehož odstavce prvního prohlásili, že se manželství jich dobrovolně rozvádí. Odstavec třetí jednal o úpravě výživného pro manželku a děti a v odstavci pátém bylo vyhrazeno schválení smíru ohledně nezletilých dětí soudu opatrovnickému. Po opatrovnickém schválení smíru byli manželé prostě o schválení zpraveni, rozvod sám však nebyl soudně vysloven. Žádost manžela, by manželství bylo prohlášeno rozloučeným, soud první stolice zamítl, poněvadž vyslovení rozluky na prostou žádost ve smyslu §§ 15 a 16, pak § 17 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., podmíněno jest především právoplatným povolením rozvodu od stolu a lože, takového povolení však zde není. Rekursní soud usnesení potvrdil a uvedl k vývodům stížnosti, že nelze souhlasiti s náhledem stížnosti, že již pouhé prohlášení stran v soudním protokolu krajského soudu ze dne 10. dubna 1901, že manželství jejich jest dobrovolně rozvedeno i bez schválení prohlášení toho soudem, stačí pro vyslovení rozluky ve smyslu § 15 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., protože ustanovení § 103 obč. zák. nelze rozuměti jinak, než že soudu náleží zkoumati, jsou-li tu náležitosti, jež zákon pro povolení dobrovolného rozvodu v § 103 obč. zák. výslovně předpisuje a na základě zkoumání toho rozvod od stolu a lože povolit. Jelikož pak soud v tomto směru žádného usnesení dosud nevydal, nelze také toho času povolit rozluky k pouhé žádosti dle § 15 cit. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Není tu podmínek § 16 nesporného patentu, za kterých jedině by bylo lze vyhověti mimořádnému rekursu dovolacímu. Byť i soudní výrok ve smyslu §§ 103 a 105 obč. zák. neměl významu konstitutivního, nýbrž měl jen význam deklaratorní, není tu přece ani takového výroku, poněvadž krajský soud zpravil strany pouze o tom, že smír byl ohledně nezletilých dětí schválen soudem opatrovnickým, sám však nevyslovil, že povoluje dobrovolný rozvod, jak §§ 103 a 105 obč. zák. předepisují, aniž oznámil povolený rozvod matričnímu úřadu ve smyslu nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 2. listopadu 1893, čís. 18.116. Toto nedopatření lze napravit k návrhu stěžovatele se zpětným účinkem právním; ale dokud se tak nestane, nelze tvrditi, že bylo manželství rozvedeno, a není tu formálního předpokladu pro použití §§ 15, 16 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.

Čís. 1598.

Účinek nabytí zástavního práva nastává dnem, kdy žádost byla podána na soud knihovní, a od té doby jest též počítati 60denní lhůtu § 12 konk. řádu.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1922, R I 378/22.)

Žádost, by vtěleno bylo exekuční zástavní právo, došla na soud dne 30. září 1921, zástavní právo vloženo bylo dne 27. října 1921, načež dne 4. prosince 1921 vyhlášen byl úpadek na jmění vlastníka zavazené nemovitosti. Soud první stolice prohlásil exekuční zástavní právo za zaniklé, maje za to, že ho bylo nabyto ve lhůtě 60 dnů před vyhlášením úpadku, ježto zástavního práva na nemovitosti nabývá se teprve tím okamžikem, kdy byl zápis v pozemkové knize proveden. Rekursní soud prohlásil, že zástavní právo nezaniklo. Důvody: Názor prvního soudu není správný. Získání zástavního práva děje se dle § 451 obč. zák. (§§ 88 a 325 ex. ř.) tím, že věřitel dá svou pohledávku dle ustanovení knihovního zákona (§§ 13 a 18) vtělit. Práva zástavního se tudíž nabývá okamžikem, ve kterém exekuční žádost na soud dojde, a řídí se dle tohoto dne pořadí pro ni (§ 29 knih. zák.). Kdyby byl názor prvního soudce správným, bylo by toto určení pořadí bez významu, ježto doba výkonu není nikdy napřed určitelná a zapsání výkonu pro později došlé zástavní právo před dříve došlou, avšak později provedenou knihovní žádostí získalo by pořadí na úkor této.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Správným je názor, vyplývající z § 4 knih. zák., že knihovního práva nabývá se teprve zápisem do knihy pozemkové. Účinek nabytí toho nastává však nikoli dnem skutečného zápisu, nýbrž již dnem, kdy žádost byla podána na soud knihovní. Zásadu tu vyslovil knihovní zákon v § 132, a jest ji vztahovati i na případy, kdy první soud žádosti o zápis vyhověl. Dalším dokladem správnosti názoru toho je § 103 knih. zák., předpisující, by v zápisu vyznačen byl i den, kterého došla žádost knihovního